

Eva Cohn

Född 1927, (så står det i pappren från kriminalpolisen i Malmö från 1945, men egentligen är hon född 1929. Anledningen till detta är att hon tidigare hade utgett sig för att vara 2 år äldre för att få arbeta), född och uppvuxen i Kal en mindre stad i Ungern som ligger 10-15 mil nordväst om Budapest. Pappan exporterade frukt och grönsaker.

Familjen bestod av nio personer - föräldrarna Samuel och Ethel Kallus och deras sju barn, tre pojkar och fyra flickor. De levde ett traditionellt judiskt liv i ett litet samhälle på landet.

Samtliga söner Bela, Miklos och Tibor blev 1943 enrullade i den Ungerska armén och utförde tvångsarbete bakom de tyska linjerna vid den ryska fronten. Alla tre överlevde kriget. Bela och Miklos återvände till Ungern men flydde sedan till Sverige 1956, under upproret, tillsammans med sina familjer. Tibor flyttade direkt till Palestina efter kriget.

De två äldsta systerarna, Jolan och Ersebet, 23 och 19 år gamla, hade bägge två flyttat till Budapest och på våren 1944 deporterades de till Bergen-Belsen. Ersebet dog där. Jolan överlevde, återvände till Budapest för att sedan flytta till sin bror Tibor i Israel.

Eva, hennes föräldrar och hennes yngsta syster Mira deporterades till Auschwitz. Eva var den enda av dem som valdes ut för arbete, de andra mördades direkt vid ankomsten.

Under cirka tre månader bodde Eva i barnbaracken, nr 8, i Auschwitz, därefter deporterades hon till slavarbete i en fabrik i norra Tyskland. Den tyska rustningsindustrin behövde arbetskraft, flickor med goda ögon och stadiga händer. Eva arbetade hos Valvo/Philips med att montera ihop radiosändare. När de allierade började bomba området evakuerades fabriken till en saltgruva som låg i de inre delarna av landet.

Eva befriades på våren 1945 och kom till Danmark med en av de Vita bussarna från Röda Korset. Från Danmark åkte hon sedan tåg och färja till Malmö och därifrån till Osby. Här börjar Evas "nya" liv.

I Osby var hon, tillsammans med ett hundratal andra flickor, från Ungern och andra länder, i karantän i cirka en månad. Ungerns ambassadör i Stockholm visste om de här flickorna och förstod att de flesta av dem inte kunde något annat språk än ungerska. Därför rekryterade han en bekant, en fd dansös Bea Lajtai, som bodde i Stockholm. Hon åkte till Osby för att hjälpa dem med språket, i den mån det var möjligt. Eva och Bea gillade varandra och Bea arrangerade så att Eva kunde komma till Stockholm för att bo hos några vänner till Bea. 1948 gifte hon sig med Franz Cohn.

Hon kompletterade även olika ämnen för att få ut en studentexamen därför att hon ville börja studera konsthistoria på universitet.

Hon känner sig svensk, i betydelsen av välintegrerad, även om hon inte ser så svensk ut. Hon lever inget traditionellt judiskt liv, men hennes man Franz är aktiv i många judiska hjälporganisationer. Själv gick hon tidigare alltid i synagogan på Rosh Hashana/Försoningsdagen för att delta i minnesstund för de hädangångna.

Hon hade gärna velat byta efternamn (Cohn), så att man inte skulle veta att hon var judinna, men det ville inte hennes man.

Det var väldigt viktigt för henne att få barn och särskilt att få en dotter för hon saknade mycket den syster hon förlorat under Förintelsen. Hon har berättat för människor hon lärt känna här, och för sina barn, att hon varit i Auschwitz, men inte några närmare detaljer om vad hon varit med om.

De håller inte koscher i hemmet.